

9. 3. 2011

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Polemika alibistického ex-úředníka

Původně jsem neměl v úmyslu na článek s titulkem „Daňová politika a souběh funkcí - polemika s Petrem Chrenkem“ reagovat, protože jsem v něm žádnou zásadní věcnou polemiku neshledal. Nicméně, po množících se upozorněních od svých přátel advokátů a daňových poradců, kteří se mě ptali, co jsem autorovi článku provedl, rozhodl jsem se přeci jenom zareagovat a uvést několik faktických poznámek, abych spíše odpověděl na položené otázky.

Na úvod předestírám, že se nechci ani vmlouvat, ani obhajovat. Nevzdávám se jakékoliv odpovědnosti za to, že jsem za svého působení na ministerstvu financí (MF) neřešil dílčí či parametrické změny v daňovém systému. Vzhledem ke svému zamýšlenému krátkodobému působení jsem to nepovažoval za svou prioritu. Na rozdíl od přípravy a prosazování komplexní změny daňového systému, která zahrnuje nový daňový řád, transformaci daňové správy na jedno inkasní místo a konečně nový zákon o daních z příjmů. Ten bude sjednocovat hmotně-právní úpravu pojistného na sociální a zdravotní pojištění a realizaci tzv. harmonizace vyměřovacích základů pro daně a pojištění.

Nechci ani polemizovat s názorem pana Novotného, či hodnotit, zda se v případě rozsudku Nejvyššího správního soudu jednalo o průlomové soudní rozhodnutí ve věci souběhu či nikoliv. Faktem ale zůstává, že i když byla soukromoprávní judikatura konzistentní, ministerstvo spravedlnosti se rozhodlo změnit legislativu a připustit souběh až na základě zmíněného rozhodnutí Nejvyššího správního soudu.

Také nechci polemizovat s tím, jak si pan Novotný představuje, že by ministerstvo financí, případně jeho náměstek, měl z pozice ústředního orgánu státní správy zasahovat do správní praxe daňových orgánů a kontrolovat je, zda v jednotlivých případech „ignorely faktické obcházení zákona o daních z příjmu a konstantní rozhodovací praxi českých soudů, které se k tomuto souběhu opakovaně vyjádřily“, případně jak se vypořádaly s předběžnou otázkou.

Cílem mého článku bylo podívat se na problematiku souběhu trochu z jiného pohledu a poukázat na to, že k podobným situacím dochází zejména z důvodu neprovázanosti politik jednotlivých rezortů a následně právního prostředí, kdy si poplatník vybírá menší zlo, které v konečném důsledku může vést až k obcházení zákonů. Neprovázanost právního systému vyplývá z přílišného resortizmu jednotlivých politik a časté novelizace zákonů bez důsledné analýzy, bez hodnocení alternativ a jejich dopadu. Je otázkou, zda vnější připomínkové řízení, které by mělo de iure tento problém řešit, plní svoji funkci a je tím správným nástrojem.

Autor polemického článku však zřejmě nepochopil význam slova zákonodárce, který jsem ve svém článku použil jako zkratku pro celý zákonodárný proces a jeho aktéry, tedy včetně ministerských úředníků, kteří jsou většinou na začátku tohoto procesu a různých lobbistů, kteří „hlídají a korigují“ zákonodárný proces v parlamentě, tedy na jeho konci.

Při této příležitosti bych se však rád zastal svých bývalých kolegů, které pan Novotný ve svém polemickém článku nazývá „alibistickými úředníky, kteří obviňují zákonodárce z nelogičnosti zákonů a soudy z nepředvídatelné interpretace, aniž by sami přiznali svůj podíl na existenci stávajícího legislativního prostředí“. Pokud jde o problematiku souběhu, tito „alibističtí úředníci“ připravili řešení problému účasti na pojištění i daňové uznatelnosti odměny za výkon funkce člena statutárního orgánu na pracovních jednáních ve dnech 12. března a 20. května 2009 v rámci mezirezortní tematické pracovní skupiny (TPS4 - Harmonizace vyměřovacích základů) projektu Jednoho inkasního místa a nového zákona o daních z příjmů. V této mezirezortní pracovní skupině, které jsem měl čest předsedat, trvale působí jak zástupci MF, MPSV a MZD na úrovni vrchních ředitelů, ředitelů odborů i odborných referentů pro věcnou i legislativní problematiku, tak přizvaní externí experti na veřejnoprávní pojištění. Toto řešení bylo součástí materiálu „Základní teze harmonizace“, který byl podkladem pro přípravu usnesení Fischerovy vlády pro sjednocení hmotně-právní úpravy daní a odvodů do jednoho zákona. Tento materiál dnes slouží jako předloha při přípravě nového zákona o důchodových daních, který, doufám, spatří světlo světa za Nečasovy vlády.

Na závěr, bych si dovil jenom konstatovat, že komplexní legislativní proces, a to nejenom v České republice, pokud se dělá standardně a transparentně, trvá od myšlenky, přes schválení koncepce/tezí, dopadové analýzy, někdy věcného záměru schvalovaného vládou a následně přípravy a projednávání a připomínkování paragrafového znění, schválení vládou a senátem a konečně podpisem pana prezidenta hodně dlouho. Z mé zkušenosti, minimálně 2 roky, pokud se to nedělá cestou sněmovních přílepků či dílčích novel. Tímto si nechci postěžovat nad složitostí procesu. Ten je takový jaký je a má svá pravidla. A právě proto by stálo za to, abychom mnohem zodpovědněji přistupovali ke každé změně legislativy, a to nejenom daňové, protože stabilita systému je hodnota sama o sobě. Daňové zákony by proto měly být obecnější a nadčasové. Neměly by představovat „kuchařku“ na vyplnění daňového priznání. Na to by měly stačit podrobnější metodické příručky a návody, které jsou běžné ve všech rozvinutých zemích. Pokud má však někdo představu, že by dokázal systém, který se budoval desetiletí, vylepšit rychleji, doporučuji, aby si to vyzkoušel, a nejenom se uchyloval k lůživé kritice „alibistických úředníků“.

Peter Chrenko,
partner v Daňovém a právním oddělení PwC ČR

[PricewaterhouseCoopers Česká republika, s.r.o.](http://www.pwc.cz)

Kateřinská 40/466
120 00 Praha 2

Tel: +420 251 151 111

Fax: +420 251 156 111

e-mail: pricewaterhousecoopers.cz@cz.pwc.com

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Evropská unie mění pravidla plateb: více odpovědnosti, intenzivnější zpracování dat, více kontrol](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Odpovědnost zaměstnavatele a zaměstnance v souvislosti s využitím umělé inteligence](#)
- [Nový návrh zákona o platformové práci - 2. díl: Redefinice závislé práce](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [JIRÍ HARNACH - VEŘEJNÉ ZAKÁZKY LIVE! - ČERVEN 2026](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)